

Učiteljski Tovariš

Stanovsko politiško glasilo J. U. U. — sekcije za Dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Ne frankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letna 60 Din za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list in članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, cenev posebe. Pošt. ček. rač. 11.197. Telefon 3112

Delovni program XII. glavne skupščine

Jugoslovenskega učiteljskega združenja, ki se bo vršila 24. 25. in 26. avgusta 1932. v dvorani nove univerze v Beogradu.

A. Seja glavnega odbora

Po čl. 86. poslovnika se bo vršila seja glavnega odbora Jugoslovenskega učiteljskega združenja 23. avgusta ob 16. uri v domu združenja.

Tej seji prisostvujejo kot člani: vsi člani izvršnega odbora iz Beograda, vsi predsedniki sekcij in člani izvoljeni po čl. 22. pravil.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnje seje glavnega odbora.
2. Sporazum glede porazdelitve dela na glavni skupščini.
3. Predlogi za skupščino.

Pooblastila je oddati ta dan v domu JUU, Kralja Milutina ulica 66.

B. Glavna skupščina

Dnevni red:

Prvi dan 24. avgusta ob 9. uri dopoldne.

1. Otvoritev skupščine.
2. Volitev zapisnikarjev, overovateljev zapisnika in odborov.
3. Poročilo o delovanju glavnega in nadzornega odbora.

Popoldne ob 16. uri.

1. Čitanje zapisnika.
2. Poročilo verifikacijskega odseka in poročila ostalih odsekov.

Drugi dan 25. avgusta ob 9. uri dopoldne.

Predavanja: g. Dr. Vladimir Dvorniković: Adlerjeva individualna psihologija. g. Dr. Stanko Gogala: Učiteljeva osebnost.

Popoldne ob 16. uri.

Nadaljevanje poročil posameznih odsekov in sprejetje resolucije.

C. Izleti

Tretji dan 26. avgusta: izleti na Avalo, Oplenac in okolico ter ogledovanje prestolice po razporedu ki bo objavljen na skupščini.

Prvi dan 24. avgusta: Zvečer bo prirejen za udeležence skupščine vokalni in instrumentalni koncert učiteljskih glasbenih društev. Dvorana, začetek in program koncerta bo objavljen naknadno.

Drugi dan 25. avgusta: Skupna večerja bo prirejena na zasebni ladji, ki bo plavala po Donavi. Odhod ladje, cene in drugo bo objavljeno naknadno.

Stanovanjski odsek bo na postaji. Nanj naj se obrnejo vsi udeleženci za dodelitev stanovanja.

O učiteljstvu iz prosvetnih pisarn.

Na podlagi § 23. fin. zakona za leto 1932/33 ter odloka kralj. banske uprave v Ljubljani I. No. 2918/8 z dne 30. 4. t. l. se ima vrniti vse izven šole zaposleno učiteljstvo, torej tudi pomožne moči zaposlene pri sreskih prosvetnih referentih, na svoje redne dolžnosti, — v šolo. Razrešitev od pisarniške službe bi se morala izvršiti dne 30. 6. 1932, ker citirani razpis odreja, da s 1. julijem ostanejo sreski prosvetni referenti sami. Ponekod je učiteljstvo bilo razrešeno, drugod še čaka.

V interesu zaposlenega učiteljstva bi bilo, da se določbe zakona striktno izvajajo. Učiteljstvo, ki še ni razrešeno, naj v lastnem interesu ukrene vse potrebno, da se to čim prej zgodi ter se vrne na šolo, ker je za časa službovanja v pisarni zapostavljeno za ostalim učiteljstvom.

Dejstvo, da prizadeti činitelji pogrešajo to učiteljstvo v pisarnah in da poskušajo izposlovati, da bi se tam še vnaprej zaposlilo, je dokaz, da učiteljstvo po svoji uporabnosti v pisarnah tega zapostavljanja ne zasluži. Tudi JUU je na svojem letnem zboru sprejelo ta predlog v svoji resoluciji, toda praviloma brez spremembe fin. zakona ne bo šlo.

To učiteljstvo, ki ga § 70. zakona o nar. šolah imenuje »upravni šolski organi« in ki je po § 84. istega zakona izenačeno z vsemi pravicami z ostalim učiteljstvom, je kljub tem jasnim določbam bilo na več strani prikrajšano, in sicer najprej na stanarini. Ne vsi! Izjema so bili njihovi tovariši v Beogradu, ki so glasom posebne uredbe ministrstva prosvete O. N. br. 59.487 od 11. 8. 1930 (Prosvetni glasnik št. 8 ex 1930), prejeli stanarino kot ostalo učiteljstvo na šolah. Sicer višja šolska oblastva niso učiteljstvu zaposlenemu v pisarnah nikoli odrekala pravice do stanarine, ker so se vse tozadevne rešitve glasile približno enako: »Čakajte pravilnik k zakonu o narodnih šolah, ki bo to zadevo rešil.« In prizadeti čakajo.

Učiteljstvo iz pisarn je tudi na drugi strani prikrajšano, ker »ne može da zaradi« pri svojem izvenšolskem delu, kakor smo pred kratkim čitali v neki okrožnici, kajti služba ga okupira v toliki meri, da mu za »zaradu« ne preostane časa. Radi tega tudi zelo težko pride do odlične kvalifikacije, ker za odlično oceno se zahteva udejstvovanje izven urada.

Po odloku min. prosvete P. br. 11181 z dne 14. 3. 1932 se učitelji zaposleni v prosv.

pisarnah ne smatrajo za premeščene temveč so samo pisarnam dodeljeni. To pa radi finančnega efekta. N. pr. učitelj iz Sv. Bolfenka zaposlen pri sreskem načelstvu v Ljubljani ne bo užival draginskih doklad I., temveč III. draginskega razreda, kar pomeni 350 Din mesečno manj kot drugi ljubljanski učitelji.

Učiteljstvo se ne bi čudilo v toliki meri prizadeto, da je to enotna mera za vse, toda tudi v tem slučaju se je za pridržano učiteljstvo napravila izjema, katero si lahko vsak prečita v Prosvetnem glasniku št. 5 ex 1932, stran 522 pod P. br. 15848 z dne 18. maja 1932.

Ako bi se po sedaj veljavnih interpretacijah v poštev prihajajočih zakonov ponovno zaposlilo učiteljstvo v pisarnah sreskih prosvetnih referentov, s praktičnim primerom ilustrirana zadeva izgleda takole:

Učitelji X, Y in Z so kot samski uradniki VII pol. skupine brez periodičnega povišanja premeščeni, oziroma prideljeni iz Slatine (III. drag. razred) v Ljubljano (I. drag. razred). V Slatini na šoli so imeli vsi trije enako plačo, brutto 1810 Din mesečno + 150 Din stanarine (ali stanovanje) in drva.

V Ljubljani je X premeščen na šolo in bo prejemal mesečno plačo s stanarino 2510 Din brutto.

Y naj bo prideljen kr. banski upravi — IV. oddelek. Njegova mesečna plača znaša brutto 2210 Din, ker ne prejema stanarine.

Ako je Z prideljen sreskemu prosvetnemu referentu, bo njegova mesečna plača znašala brutto 1810 Din in ne bo prejemal ne stanarine ne drv.

Tem številkam menda ni potreben komentar!

Ker uradniški zakon, niti zakon o nar. šolah nikjer ne določata razlike v prejemkih med tistim učiteljem, ki je zaposlen na šoli in tistim, ki je v istem mestu zaposlen slučajno v pisarni, prosimo, da šolska oblastva, pri sreskih načelstvih in banski upravi zaposleno učiteljstvo izenačijo s prejemki z ostalim učiteljstvom. Nikjer ni zakonite podlage, da bi učiteljstvo za enako ali pa celo za težje in odgovornejše delo prejemalo različno plačilo.

Dokler se to vprašanje ne reši na podlagi zakona, prosimo merodajne činitelje, naj potrebno ukrenejo, da v pisarnah zaposleni učitelji ne bodo prikrajšani na svojih prejemkih.

Učiteljska tečaja za telesno vzgojo, združništvo, gospodinjstvo in prosvetno delo med narodom.

Tečaja se vršita v Beogradu za učitelje iz vse države. — V vsak tečaj bo sprejetih po 60 učiteljev in učiteljic. — Stanovanje in prehrano uredi Jugoslovensko učiteljsko združenje. — Pogoji za sprejem so razvidni iz razpisa.

Prosvetni minister je v sporazumu z ministrom za telesno vzgojo dovolil, da se priredita za učitelje (učiteljice) osnovnih šol dva šesttedenska pripravljajna tečaja za telesno vzgojo podeželske mladine. V tečajih se bodo razen pouka o telesni vzgoji po sokolskem sistemu vršila tudi predavanja o poljedelskih vedah in združništvu (za učitelje) in o gospodinjstvih stvareh (za učiteljice) ter o delu za prosveto naroda.

Tečaja bosta v Beogradu, in sicer za učitelje od 1. septembra do 14. oktobra, za učiteljice pa od 15. oktobra do 30. novembra t. l. V vsak tečaj se sprejme po 60 učiteljev odnosno učiteljic.

Za tečaj se lahko prijavi učitelji in učiteljice osnovnih šol, ki so absolvirali učiteljske v letih 1928-29, 1929-30 ali 1930-31, in učiteljski kandidati, ki so absolvirali učiteljske letos. Vsi kandidati morajo imeti vsaj prav dobro oceno.

Učiteljski kandidati, ki bodo redno obiskovali tečaj, bodo imeli prednost pri nastavljanju. Vsi udeleženci tečaja bodo morali redno obiskovati predavanja in praktične vaje. Minister za telesno vzgojo naroda je dovolil podpora po 600 Din za vsakega udeleženca

tečaja. Vprašanje stanovanja in prehrane uredi Jugoslovensko učiteljsko združenje pod zelo ugodnimi pogoji.

Prijave, taksirane po 5 Din s taksno znamko, je treba poslati preko šolskih nadzornikov odnosno uprav učiteljske do 10. avgusta t. l. prosvetnemu ministrstvu (odsek za narodno prosvetljanje).

Ravnatelj učiteljske oziroma šolski nadzorniki morajo na prošnji omeniti, kdaj je prijavitelj absolvirati učiteljske, kakšno oceno je dobil v šoli, oziroma s kakšnim uspehom je napravil učiteljski diplomski izpit, ali je sposoben za to delo in ali je na podlagi svojega dela v šoli in izven nje ter po svojem ponašanju vreden, da se sprejme v tečaj. Važno je, da pridejo v tečaj samo zdravi, resni in solidni delavci, ki imajo obenem tudi ljubezen za tako delo med narodom.

V prošnji morajo vsi kandidati omeniti točni počitniški naslov. Izpremembo naslova je treba sporočiti neposredno prosvetnemu ministrstvu.

V tečaj sprejeti kandidati smejo odgovoriti udeležbo samo tedaj, če nevarno zbole, kar morajo dokazati z zdravniškim izprijevalom.

Niko Kuret:

Inozemstvo in naš šolski radio.

Listam po obsežnem poročilu, ki ga je izdala »Union internationale de radiodiffusion« (Zeneva) v aprilu letošnjega leta kot gradivo ankete, katero je priredila po naročilu 12. seje Društva narodov in Komisije za duševno sodelovanje (Commission de coopération intellectuelle) za studij Mednarodnemu institutu za duševno sodelovanje (Pariz) in ki obravnava oddaje vzgojnega značaja po vseh evropskih in izvenevropskih državah (zlasti druge se v celoti sicer še niso odzvale).

Mesto vzgojnega bi mi rekli »prosvetno« radio. Prvo mesto v prosvetnem radiu gotovo zavzema šolski radio. Isto stališče je zavzela tudi Unija, ki je od osmih vprašanj, ki tvorijo podlago ankete, posvetila prav prvi dve šolskemu radiu. In ti dve vprašanji nas na tem mestu edini zanimata.

Vprašani se glasita: 1. Ali ste oddajali doslej iz svoje postaje (ali svojih postaj) oddaje, namenjene direktno šolam med urami šolskega pouka? 2. Ali ste oddajali doslej iz svoje postaje (ali svojih postaj) oddaje, namenjene učencem doma izven pouka?

Na vsa vprašanja so odgovorile sledeče države: Nemčija, Avstrija, Belgija, Commonwealth Avstralija, Danska, Gdansk, Finska, Francija, Velika Britanija, Italija, Norveška, Nizozemska, Poljska, Švedska, Švica, Češkoslovaška, Jugoslavija. Ker je to anketo priredila Mednarodna radiofonska unija, ki so vanjo včlanjene posamezne oddajne družbe, je jasno, da so odgovarjale družbe oz. posamezne postaje.

S to anketo smo torej dobili uradno gradivo o stanju prosvetnega in torej tudi šolskega radia po vseh imenovanih državah. Tako gradivo smo zelo pogrešali, kar dobro vem iz lastne izkušnje. Ze iz tega je razvidno, kako odločilne važnosti so ti odgovori. Saj predstavljajo delo za šolski in prosvetni radio sploh vsemu inozemstvu in nudijo edine uradne podatke o teh stvareh vsakemu, ki bo hotel o stvari kaj pisati ali poročati. Tega so se zavedale skoraj vse družbe. Obširna in podrobna so poročila Anglije, Nemčije in drugih držav.

Nas zanima, kako se je Jugoslavija predstavila inozemstvu v tej anketi. Saj vprav zato pišem te vrstice.

Ne vem, ali mora biti vedno tako, da se nasproti tujini ne znamo in ne znamo postaviti. Odgovori Jugoslavije so tako enostranski, tako splošni in površni, če jih primerjamo z odgovori drugih velikih držav, da nas mora biti sram. A to še ni vse. Čeprav je to nasproti tujini brezpomembno, odgovarja za odgovore pač tisti, ki jih je poslal. Iz poročila pa je razvidno, da je za Jugoslavijo poročal samo Beograd. Kje je Zagreb, a posebno še — kje je Ljubljana?

Naj mesto vsega drugega navedem najprej dosloven prevod obeh šolskega radia se tičečih odgovorov. Omenjam pa, da se nahaja za oznako Jugoslavija vsakokrat v oklepaju opomba »Beograd«. To naj menda pomeni, da poroča Beograd res samo zase, ne pa v imenu vse države oz. obeh drugih postaj. Inozemec si pa seveda lahko misli, da Ljubljana in Zagreb sploh nimata interesa na odgovorih ali da sta postaji nižje vrste...

Kako torej odgovarja Beograd na prvi dve vprašanji?

»1. Da, od pomladi 1930, dva ali trikrat na teden oddaje, nazvane »ure za ljudske šole« (Stunden für Volksschulen, — sic, poleg francoskega teksta v oklepaju ta nemški prevod!), ki jim je namen, da jih poslušajo učenci bodisi med šolskim poukom, bodisi izven njega. Te oddaje se pripravljajo s prav posebno skrbnostjo v sodelovanju z JUU (Lehrerverband Jugoslaviens, — sic, nemški prevod kakor zgoraj).

2. Glej odgovor na vprašanje 1.«

To je vse.

In tako se bo torej poučil tujec o jugoslovenskem šolskem radiu... Veliko seveda ne bo izvedel iz tega odgovora.

In vendar imamo dokaj več, nego pove ta odgovor. Ali naj v ta namen navedemo Trvanovičovo spontano izjavo v »Narodni prosveti«, objektivno in nezainteresirano analizo berlinske Zentralstelle für Schulfunk in reviji »Der Schulfunk«? Ljubljanski odbor za šolski radio je pač od vsega početka pokazal toliko jasnih pogledov in toliko sintetičnega smisla za organizacijo zares popolnega sistema šolskih oddaj na podlagi tujih izkustev, domačih potreb, da lahko vsakdo razsodi, da mu pripada v naši državi vodilna vloga.

Naj podčrtam, da mi ne gre za povzdigovanje domače institucije radi kakega največjega patriotizma. Gre za objektivno resnico, ki jo izve ali ne izve inozemstvo. Z našimi uspehi pridobi na ugledu vsa država, — in čemu bi dajali luč pod mernik!

Zaključujem: način, kako se je Jugoslavija predstavila glede na svoj šolski radio inozemstvu v imenovani anketi, je nezadosten in pomenja greh proti njenemu ugledu v inozemstvu, hkrati pa nezasluzeno krivico delu in trudu našega odbora za šolski radio. Vprašujemo se, kje je v anketi ostala Ljubljana in zahtevamo, da pridejo med uradno gradivo o jugoslovenskem šolskem radiu tudi točni podatki o smernicah in delu našega odbora za šolski radio po vzorcu poročil drugih držav. Enaka pravica za vse!

Vse šolske knjige za deco

bomo naročili za šolsko leto 1932/33 potom

Učiteljske knjigarne v Ljubljani ali podružnice v Mariboru!

Splošne vesti.

— Iz sekcije. Tajništvo posluje v dobi počitnic le v dopoldanskih urah.

— Dopisovanje med člani in sekcijo. Vse tovariše in tovarišice opozarjamo, da se ima vršiti dopisovanje med članstvom in sekcijo na osnovi sklepa banovinske skupščine organizacijskim in stančnim potom. Sekcija bo zato pošiljala vse direktno prejete dopise sreskim društvom v izjavo in bo o rešitvi obveščala člane brezpogojno le potom sreskih društev. Osebnost na predsednika ali kakega drugega funkcionarja naslovljena pisma v personalnih in drugih zadevah, ki jih rešuje sekcija, se ne bodo obravnavala. Vse članstvo prosimo, naj se ravna po sprejetih načelih, da ne bo nepotrebnih pritožb.

— Sprejem v Višjo pedagoško šolo v Zagrebu. V smislu čl. 6. in 7. uredbe o Višji pedagoški šoli in § 87. t. 3. U. Z. ter v smislu rešenja ministrstva prosvete z dne 4. julija t. l. P. Br. 25.744 bo sprejetih v šolskem letu 1932/33. 60 učiteljev in učiteljic v Višjo pedagoško šolo v Zagrebu. Sprejeti slušatelji imajo pravico do popolnih službenih prejemkov. — Prošnje je vlagati do 31. avgusta t. l. na rektorat šole. Priložiti je treba zrelostno in usposobljenostno izpričevalo, potrdilo o učni dobi z oceno. Upošteva se le t. ki imajo v zadnjih treh letih odlično oceno. Priložiti je treba tudi krstni list, zdravniško izpričevalo in kratek opis službene dobe ter navesti, ali je prosilec poročen ali ne. — Slušatelji Višje pedagoške šole ne morejo biti istočasno vpisani kot slušatelji na univerzi. — Vsak prosilec naj navede v svoji prošnji v katero skupino se želi vpisati. — Skupine so naslednje: 1. Narodni jezik s književnostjo, zemljepis in zgodovina. 2. Tuj jezik (nemščina ali francoščina), narodni jezik s književnostjo in zgodovina. 3. Priradpis (zoologija, botanika, mineralogija in geologija), geografija in kemija. 4. Matematika, fizika in kemija. 5. Risanje in matematika. — Javijo se lahko učitelji in učiteljice iz vse kraljevine. — Sprejeti kandidati bodo obveščeni službenim potom.

— Sprejem v višjo pedagoško šolo. V prvi letnik nižjega tečaja višje pedagoške šole v Beogradu se sprejme za prihodnje šolsko leto 1932/33 šestdeset rednih slušateljev-učiteljev in učiteljic osnovnih šol. Prijave se sprejemajo do konca avgusta.

— Tečaj za gospodinjstvo in higieno. Podmladek R. K. v Ljubljani je priredil za učiteljice tečaj za gospodinjstvo in higieno. Tečaj se vrši na Mladiki s sodelovanjem naslednjih predavateljev: ravnateljica Mladike ga. Zemljanova, g. dr. Lunaček, ga. dr. Tavčar-Konvalinka, gg. dr. Dragaš in dr. Pirč. Voditeljica tečaja je gđc. Prašnikarjeva, ki ji prav marljivo pomaga tudi gđc. Vidmarjeva. Zasluge za otvoritev tečaja ima predvsem tajnik P. R. K. g. Gabršek, viš. šol. nadzornik v pokolu.

Tečaj obiskujejo sledeče učiteljice: Turk Nežika iz Sodrašce, Urbajs Alojzija od Sv. Trojice v Slov. gor.; Colnar Antonija iz Gor. Pirnič pri Medvodah, Čuk Matilda, abiturientka iz Ljubljane, Uhlirš Marija iz Sodrašce, Lukič Kristina iz Zg. Šiške, Hönigsmann Zofija iz Višnje gore, Vrtovec Mara iz St. Vida pri Lukovici, Terpin Anica iz Dobrič pri Trebnjem, Urbančič Marija iz Gabrja pri Novem mestu, Pahor Marija iz Serdice pri Sv. Juriju v Prekmurju, Zupančič Gabrijela iz Dupelj pri Križah na Gorenjskem, Perčič Roza iz St. Ruperta pri Laškem, Škerle Antonija iz Komende pri Kamniku in Zupan Nada iz Ljubljane.

— Udeležence metodičnega tečaja v Mariboru. Kerbler Antonija, Ptujška gora; Čampa

Angela, Podzemelj; Dirnbek Marija, Kapele; Vičič Zora, Veržej; Jamšek Vida, Sv. Lovrenc v Slov. gor.; Tavčar Angela, Javorniški Rovt; Kavšek Franja, Dragatuš; Višner Stana, Crešnjavec; Jurčec Milena, Sv. Katarina nad Trbovljami; Škerle Antonija, Komenda; Čebular Marija, Krašnja; Horvat Vida, Škofja Loka; Serneč Angela, Sv. Anton v Slov. gor.; Tomec Marija, Moravče; Gačnik Mira, Guštanj; Turk Julka, Stari trg pri Rakeku; Sorčič Kati, Dovje; Uršič Vida, Horjul; Nanut Angela, Zaplana; Burdijan Karla, Šmarje pri Jelšah; Zupančič Gabrijela, Duplje; Pavec Marija, Trebja nad Škofjo Loko; Jager Marija, Store; Primožič Josip, Črnomelj; Kurbus-Milena, Slatina-Radenji; Zavrtnik Elizabeta, Šenkovturn; Bekar Marta, Čadram; Štolfa Vida, Selce nad Škofjo Loko; Fajdiga Vida, Sela pri Kamniku; Schott Vida, Bevke pri Vrhniki; Pivk Otilija, Čatež pod Zaplacom; Urbajs Alojzija, Sv. Trojica v Slov. gor.; Jenko Marija, Rateče; Hafner Ivana, Ivanjci pri Bogojini; Azarova Mihaela, Kranjska gora; Kogej Leopoldina, Tomišelj; Majerhold Marija, Bočana; Verbek Neža, Zreče. — Prosilke je bilo 76, sprejetih 38.

— Prošnje za sprejem v učiteljsko službo. Ministrstvo prosvete je objavilo nova navodila za učiteljske kandidate, ki žele biti sprejeti v učiteljsko službo. Vsak kandidat naj predloži naslednje dokumente: krstni list, zdravniško izpričevalo, izpričevalo o vedenju, izdano od občinskega urada, izjavo potrjeno od policijske oblasti, da more vstopiti v državno službo (to se tiče samo omoženih kandidatov), potrdilo o državljanstvu, potrjeno od politične oblasti, izpričevalo učiteljskega o položenem diplomskem izpitu, potrdilo vojaške oblasti o odsluženju vojaške obveznosti ter potrdilo okrajnega ali okrožnega sodišča, da ni v konkurzu ali pod skrbstvom ter da ni obsojen na izgubo državljanstva in pravic. Vsakemu originalnemu dokumentu naj se priloži dva prepisa, kolkovana s kolkom po 2 Din. Prošnja pa mora biti kolkovana s kolkom za 25 Din.

— Prof. Rezmanu v spomin. Na nagrobnik mu zapisujem te-le besede: Kar imenujemo mi čisto ali nečisto, ni odločujoče vprašanje. Ne koliko plev je v človeku, temveč ali je v njem volje pšenica. Da, odločujoče vprašanje ni, koliko ima človek napak, temveč koliko je v njem resničnega, pristnega in dobrega. To slednje je edino merilo za veličino življenske poti. — Ob grobu se klanjam njegovemu spominu, resnici, pristnosti in dobroti, ki jo je nosil v sebi.

— Učiteljem-emigrantom! Izlet jugoslov. emigrantov v Laško se bo vršil dne 7. avgusta t. l. Dragi tovariši in rojaki, dana nam bo ta dan prilika, da se ob tej manifestaciji zberemo tudi mi učitelji, da se po tolikih letih vsi snidemo in obudimo spomine na dneve v tužni domovini. — Učitelji-emigranti v Laškem.

— Vse učiteljstvo, ki se udeležijo prireditve »Mariborskega tedna«, naj si ogleda ob tej priliki penzionat Učit. doma v Kosarjevih ulici 41. Prepričajte se sami o uspehu desetletnega dela in žrtvovanja za naš stan. Vsak tovariš in tovarišica je dobrodošel v lastnem domu!

— Trgovskega vajenca — inteligentnega, pridnega in dobro vzgojenega sprejme ugledna manufakturna in galanterijska trgovina na Gorenjskem. Popolna oskrba v hiši. Želi se vsaj par razredov srednje oziroma meščanske šole ali osemrazredna osnovna šola. Vajence je lahko tudi z dežele. Iz prijaznosti sprejme prijave gosp. Baebler Leopold, šolski upravitelj, Radovljica.

Naslednji dan — samoposebi umevno — je bila njegova prva pot v Delavsko zbornico, koder so se sestali delegati vseh naših sreskih društev. Namenoma ne poročam iz njegovega situacijskega poročila ničesar in to iz dveh razlogov: posnetek njegovega govora, v katerem je podal ekspozice centralnega upravnega odbora kakor tudi vodilne smernice naše organizacije, smo čitali že itak v »Učiteljskem tovarišju«, delegatom, ki bodo poročali na domačih okrajnih učiteljskih zborovanjih, pa nočem vzeti aktualne snovi, ko bodo poročali o letošnji skupščini. Omejim se zgolj na intervju, ki mi ga je dal predsednik tov. Rašič za Učiteljskega Tovariša.

Kralj in država nad vse.

Tovariš Rašič — tole omenjam le za uvodno ilustracijo — je prebil vsa leta svetovne vojne pod orožjem. Udeležil se je krvavih grozot v strelskih jarkih, odnesel težke poškodbe na roki — je še danes invalid — in je dosegel visok vojaški položaj: je rezervni pešadijski podpolkovnik. Zato ga popolnoma razumemo, ko mi je omenil uvodoma: Moja in naloga vseh nas je v glavnem ta: služiti kralju in domovini. To je naše glavno politično načelo, ki ga mi učitelji gojimo že od nekdaj, v tem pravcu se suče naša državna politika edinstva; to je smernica tudi naših državnih politikov. V vseh drugih zadevah so med našimi člani lahko deljena mnenja. V državno-političnem stališču se ne moremo deliti v skupine. Nad vse nam je Jugoslavija in kralj, ki personificira milijone Jugoslovancev.

V stanovski organizaciji ni mesta za politično opredeljenost.

Druge glavna naša zapoved pa je: poslovanje JUU se mora otrestiti vpliva vseh političnih partij. Mi smo prosvetna vojska, ne moremo in ne smemo imeti pretresnih zvez s političnim življenjem. Kvarnih vplivov nekdanjih časov ne bomo itak nikoli pozabili. Niti se ne smejo ponavljati znani primeri:

Osebne zadeve.

— i V VII. položajno skupino so napredovali: Šturm Kristina, Mavren; Uršič Zora, Krško; Šinigoj Julijana, Vojnik; Sprager Roza, Sv. Miklavž (Beltinci); Vodišek Josipina, Rakek; Veber Alojzij, Žalna; Vadjal Ana, Hum; Splihal Judita, Griže; Prosenec Ivanka, Zg. Šiška; Miterhamer Stegenšek Ana, Toplice; Kumelj Metod, Ljubljana; Kavčič Antonija, Šulinci; Kopitar Ciril, Tržič; Kupnik Franc, Šoštanj; Kirar Karel, Šoštanj; Kuhelj Marija, Ljubljana; Kregan Ljudmila, Bled; Korenc Henrik, Vič; Kastelic Ivana, zab.-Jesenice; Skender Ana, Jesenice; Dolenc Matilda, Planina; Živko Vinko, Sl. Bistrica; Titan Josip, Puconci; Tončič Vladimir, Metlika; Likar Gabrijela, Dev. Marija Polje; Leben Rozina, Sl. Bistrica; Lekše Joža, Šoštanj; Žabkar Josip, Krško; Raitz Valerija, Sr. Vas; Dokler Terezija, Tržič; Cernivec Katarina, Vič; Rozman Maksimir, Ljubljana; Rojec Vladislav, Rakek; Logar Leopoldina, Hrastnik; Žužek Josip, Kranj; Tomec Marija, Moravče; Thaler Živka, Celje; Tkačev Marija, Ljubljana; Šumljak Ivan, Maribor; Praprotnik Stane, Ormož; Mohor Anton, Maribor; Pianecki Zora, Ljubljana; Pirč Marija, Ljubljana; Premrov Jožica, Trbovlje; Pehani Milena, Vič; Pertot Janko, Ptuj; Ivanc Valerija, Brežice; Vončina Edward, Trbovlje; Blažič Stefan, Studenci; Gradnik Cirila, Bled; Horn Pero, Nevlje; Habič Anton, Store; Hvatat Frida, Ljubljana.

Tiskovine

1. Spisek otrok, ki so dorasli za vpis v šole
 2. Spisek defektnih otrok po §§ 15. in 58. zakona o narodnih šolah
 3. Matični zdravstveni list za defektne otroke
 4. Poročilo o boleznih pri otrocih po novih pravilnikih
- I. o zdravniškem predledu otrok za vpis v šole;
 - II. o zdravniškem pregledu dece za sprejem v šole za defektno deco in dolžnostih zdravnikov v teh šolah

ter vse nove predpise

- a) o zdravniškem pregledu dece za vpis v šole;
- b) o postopanju za vpis dece v šole za nezadostno razvito deco in učnih načrtih za te šole;
- c) o postopanju za vpis dece v gluhoemnišce in učnih načrtov za gluhoemno deco;
- d) o postopanju za vpis slepe dece v zavode za slepo deco in učnih načrtih za pouk slepe dece

izda

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI.

Tiskovine se lahko naroče takoj, za knjigo o vseh gornjih novih predpisih pa sprejema prednaročila

KNJIGARNA »UČITELJSKE TISKARNE«

v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6.

Učiteljski pravnik.

— § Prevedba v uradniško skupino ni avtomatična. — Razzodba drž. sveta.

Neki tovariš, ki ni bil preveden v (IX.) uradniško skupino z dnem, ko je izpolnil zakonite pogoje, temveč z rešenjem poznejšega datuma, se je pritožil proti rešenju ministrstva prosvete na drž. svet. Drž. svet je tožbo odbil z Br. 16688/32 z dne 28.5. 1932 z utemeljitvijo, da se izdajajo taka rešenja po svobodni oceni upravne oblasti, ker določa § 47. urad. zakona, da »se more« in ne »mora« postaviti pripravnik v najnižjo položajno skupino, ko izpolni pogoje za prevedbo v uradniško skupino.

Prevedba v uradniško skupino ne pripada torej od dneva, ko so dani za to pogoji, temveč od dneva podpisa rešenja, a prejemki teko od prvega dne naslednjega meseca, nezavisno na določila § 263. urad. zakona, ker se ne smatra prevedba za napredovanje.

Glede prevedbe v uradniško skupino je važno, da prizadeti vložijo prošnjo, takoj ko je napravil praktični izpit in dovršil 3 leta pripravniške službe.

— § Ročni katalog za šolsko leto 1932/33. izide meseca avgusta t. l. z vsemi najnovejšimi odredbami in navodili. — Naročite si takoj to priročno knjižico. — Naj ne bo učitelja (ice) brez Ročnega kataloga.

— § »Pregled dospelosti period. poviškov in pridobitve pravice za višjo položajno skupino« za šol. leto 1932/33. je v tisku in se bo dobil letos v knjigarni »Učiteljske tiskarne« in pri njeni podružnici v Mariboru. — Tovariši upravitelji, naročite si takoj tiskovino, k vam bo nudla točen pregled vseh napredovanih v šol. letu 1932/33. in jo priporočajte iz tega razloga i drugim uradom v vašem kraju.

— § Predpisi za sprejem na učiteljske. Ministrstvo prosvete je izdalo poseben odlok s sledečimi predpisi glede sprejma v prvi razred učiteljskega:

1. V prvi razred učiteljskega se sprejemajo samo učenci srednjih šol s položenim nižjim tečajnim izpitom in ne učenci meščanskih šol.

2. Učenci srednjih šol s tečajnim izpitom so dolžni položiti izpit, ki je zanje predpisan, po pravilih z dne 27. avgusta 1931., ako je predhodno ugotovljeno, da odgovarjajo § 35 zak. o učiteljskih.

3. Odlok g. ministra prosvete S. n. br. 29547 z dne 3. 11. 1931., po katerem smejo biti sprejeti učenci 6., 7. in 8. razreda srednje šole le v tretji in četrti razred učiteljskega, je veljal samo za leto 1931/32., kakor je navedeno v omenjenem odloku. Učenci višjih razredov srednjih šol se morejo sedaj vpisati le v prvi razred učiteljskega, ako so izpolnili vse pogoje, ki so predpisani za sprejem na učiteljske v § 35.

4. Od 24. avgusta do 4. septembra morajo biti položeni vsi izpiti kakor tudi sprejemni izpiti za prvi razred. Vpis v vse razrede je 5. in 6. septembra. Šola se prične takoj po vpisu, a najkasneje 10. septembra.

5. Prošnja za prestop iz gimnazije na učiteljske, ki ji je treba priložiti potrebne dokumente, mora biti opremljena s kolekom za 5 Din. Pri vpisu v vse razrede (tudi v prvi razred, po izvršenem zdravniškem pregledu in glasbenem izpitu) predlože učenci posebno prijavo, opremljeno s kolekom za 50 Din in izpričevalo prejšnjega razreda, a učenci prvega razreda na izpričevalu o položnem nižjem izpitu potrdilo, da so izpolnili vse pogoje za sprejem v prvi razred učiteljskega.

6. Šolnina se vplačuje takoj pri vpisu in ne tekomo septembra (v smislu pravilnika o plačevanju šolnine Služb. novine z dne 23. aprila št. 94.).

LISTEK

Izjava predsednika JUU tov. Rašiča našemu listu.

Tov. Rašič Damijan je ob priliki ljubljanske banovinske skupščine podal predsedniku Novinarskega odseka tov. Jožetu Zupančiču iz Litije naslednji intervju:

Zvest svoji nalogi kot predsednik Jugoslovenskega učiteljskega združenja se je napovedal tov. Damjan Rašič tudi na našo banovinsko skupščino 5. in 6. julija v Ljubljani. Dospel je z beograjskim brzovlakom. Na ljubljanski postaji ga je pričakovala številna četa učiteljskih delegatov s predsednikom tovarišem Dimnikom, nato pa smo krenili z dragim gostom k Štruklju, koder se je razvil živahen, iskren tovariški pomenek.

Pade minister, pade naša smer. Naša smer mora biti eminentno nacionalna in rodoljubna.

Poslovanje Udruženja.

Glavni posel nam je šola. Šola je naše življenje. Sto in sto vprašanj nam nalaga ta naša dolžnost. Nove šolske smernice: delovna šola itd., itd. Vzdrževanje šol naj bo v skladu z ekonomskim stanjem naroda. Mi delamo in moramo delati za dvig ekonomskega stanja našega naroda. Saj dobro vemo, da zavisi stanje in napredek prosvete v glavnem tudi od materialnega razpoloženja v narodu. Naši zadatki za katere se potegujemo venomer pa so tudi: Zaposliti v službi vse naše strokovno usposobljene tovarišice in tovariše, sprejeti v službo vse kandidate, med letom ne vršiti prestavljanj, v kolikor tega ne zahteva resnična državna potreba. Napredovanje naj gre svojo normalno pot. Za peto grupo naj upravičuje tudi ocena »prav dobro« in ne samo odlična. Podčrtam pa tole: le službena kvalifikacija naj služi za podlago pri razpisu učiteljskih mest.

In naše materialne prilike?

Z ozirom na ostalo uradništvo in gospodarsko stanje države bi bili lahko v relativnem pogledu v glavnem zadovoljni z našimi prejemki. Seveda nas pa tišče še bremena, ki jih ne smemo spustiti iz vida. Poročene učiteljice dobivajo v zadnjem času polno doklado. S tem smo odpravili vprašanje, ki je desetletje razburjalo naše vrste in to gotovo upravičeno. Saj je največ poročenih državnih uradnic ravno v naših vrstah.

Kako pa, tov. predsednik, poslovanje in stanje v našem Udruženju?

Upravičeno lahko trdim na kratko: Zadovoljivo in sem za svojo osebo docela zadovoljen. V tem letu smo plačali iz rednih prihodov dolg v znesku 200.000 Din, kolikor smo ga imeli še na domu Jugoslovenskega učiteljskega združenja v Beogradu v Kralja

Milutina ulici 66. Centralna uprava ima, kakor to dokazuje pravkar navedeni primer smisel za ekonomsko gospodarstvo. Naša glavna skrb pa bo sedaj ta, da odkupimo stavbišče na katerem stoji naš dom. Beograjska občina, lastnica stavbišča, ga je dala pred leti prejšnjemu odboru in v najem, kar bomo morali v bližnji prihodnosti popraviti, tako da bo stal naš dom na našem zemljišču.

Še kako besedo tov. predsednik o našem tisku s posebnim ozirom na »Jugoslovenčec«.

Kakor znano je »Jugoslovenčec« namenjen osnovnim šolam naše države. Ze v prvem letu je dosegel 100.000 izvodov tiraže. Pisan je v latinici in cirilici, kar nam seveda dela precej ovir. Uverjem sem, da bo prišel čas ko bomo rešili zadovoljivo tudi vprašanje črkarske pravde. Enoten črkopis nam je nujno potreben v dokaz našega državnega in duhovnega edinstva. Jugoslovenčec prihaja domala prav na vse naše osnovne šole. Nekatere ga prejemajo le v enem izvodu za šolsko knjižnico, precejšnje število pa je tudi takih šol, ki ga dobivajo po več sto izvodov.

Lista beograjske centrale: »Učitelj« in »Narodna Prosveta« imata zadnje leto povečano naklado, obema listoma pa se v zadnjem času — po izjavi uglednih oseb izven organizacije — pozna napredek v redakciji.

Malo drobiža iz naše organizacije.

V zadnjem poslovnem letu prikazuje naša organizacija tudi številčno močnejši razmah JUU šteje v vseh banovinskih sekcijah nad 17.000 članov. Razdelitev organizacije po banovinah je pokazala najljepše rezultate in kaže napredek v članskih imenikih + 4000. V finančnem stanju sem že omenil vsoto 200.000 Din, ki smo jo uporabili iz rednih dohodkov za plačilo našega doma. Močno so narasli upravni posli centrale. Tako blagajna, administracija in ostale naše pisarne potrebujejo vsled tega večje zaposlitve. Administracija »Jugoslovenčeta« zahteva tri stalne

Naša gospodarska organizacija.

—g PRIJAVITE DIJAKE ZA PENZIJONAT UČ. DOMA V MARIBORU!

Po pravilih se sprejemajo predvsem sinovi učiteljskega in njihovih sorodstva. V kolikor dopušča prostor, pa tudi drugi.

Pišite po prospekte na naslov: Penzionat Učit. doma v Mariboru, Kosarjeva 41.

—g Učiteljski dom v Mariboru. Poročilo o izrednem, likvidacijskem obnem zboru društva Učiteljski dom v Mariboru in o I. rednem obnem zboru Reg. zadruge z om. z. Učiteljski dom v Mariboru, ki sta se vršila v torek, dne 12. julija t. l. ob pol 16. odnosno ob pol 11. uri v dvorani Nabavljalne zadruge v Mariboru.

V uvodnih besedah pojasnjuje tov. predsednik dejstvo, zakaj se je preosnovanje društva v zadrugo vršilo s tako naglico. Na zadnji skupni seji uprave in nadzorstva se je soglasno sklenilo, da se preosnuje društvo v zadrugo in sicer se naj to izvrši čimprej, ker se, kakor znano, pričinja poslovati v novem poslovnem letu s 1. julijem. Motivi, ki so dovedli odbora do tega, so bili pa različni. Prvič ima zadruga napram društvu razne prednosti, kakor n. pr. večjo stabilnost, lažje realiziranje raznih načrtov, enostavnejše poslovanje, najmanjše posojil itd., drugič je pa ravno sedaj potrebno preosnovanje, ko ima Učiteljski dom svoj penzionat, ki ga bo otvoril 1. septembra t. l. Radi tesnega časa se ni mogla izvršiti široka agitacija, pač pa so se poslala vabila na vsa sreska društva. Zastopnike je poslalo 7 društev in sicer ormoško, šmarsko, slovenjgraško, ljutomersko, šotanjško, ptujsko in svetolenartsko društvo. Vseh skupaj je bilo navzočih 35 tovarišev članov. Takega obiska še ni imel noben občni zbor, znamenje, da se tovariši dobro zavedajo važnosti časa.

Nato ugotovi tov. predsednik glasovalno pravico navzočih in dožene, da so vsi plačali deleže po 100 Din in pristopnino po 10 Din.

Sklep zadnje skupne seje z dne 5. maja t. l. — da se preosnuje društvo v zadrugo — se soglasno odobri in sprejme.

Ob navzočnosti istega članstva otvori tov. predsednik I. redni občni zbor novoustanovljene zadr. z o. z. Učiteljski dom v Mariboru.

Po kratkih uvodnih besedah tov. predsednika se prečitajo in premotrivajo pravila točka za točko ter se stavijo predlogi za ev. poznejše izpremembe. Nato se na predlog tov. Vomerja izvolijo sledeči tovariši člani v načelstvo: Anton Hren načelnikom, Ivan Tomažič podnačelnikom, Mirko Kožuh blagajnikom, Stefan Blažič tajnikom, Miloš Verk, Angela Porekarjeva in Milan Megla. Namestniki: Ludvik Šijanec, Mirko Lečnik, Fran Cvetko. V nadzorstvo: Josip Klemenčič predsednikom, Miloš Tajnik, Fran Lukman, Ludvik Petrič, Angela Tomažičeva. V razsodišče: Franc Karbaš, Ludvik Musek, Franc Tušak. Namestnika: Martin Vrečko, Ciril Hočvar. V kuratorij: Mešičkova Anka predsednica, Cvetko Ivan, Dojčinovič Mihajlo, Lovše Ivan.

Poslovniki kuratorija, ki ga je prečital tovariš načelnik, se začasno odobri po načelstvu. Tu se po daljšem razmotrivanju sklene, da se za enkrat sprejme v penzionat samo fante. Kot mesečna preskrbnina za oskrbo v penzionatu se določi vsota 500 Din. Izjemni slučajji se bodo vpoštevali.

Soglasno se sklene, da se v člani naša zadruga pri Zvezi slov. zadrug v Ljubljani.

Pri slučajnostih se vrši razgovor o opremi penzionata in o njega slavnostni otvoritvi.

Tov. načelnik izreka zahvalo za zanimanje in budno zasledovanje naših interesov in zaključni lepo uspeli občni zbor ob pol 14. uri.

Hren A., načelnik. Blažič št., tajnik.

moči, in poslovanje vrše trije naši tov. upokojenci. Zadovoljivo narašča tudi obisk Učiteljskega doma, ki je shajališče vseh naših tovarišev in tovarišev, ko prihajajo iz krajev izven Beograda v našo prestolico. Omenjam, da dobi tam prenočišče vsak naš član za ceno 10 Din. Nečlani in ostali pa plačajo dvojno. Zaradi prenočišča se je treba prijaviti tov. upravniku, ki stanuje istotako v domu na Kralja Milutina 66. Upravo doma smo poverili tov. Gajiću Radivoju, učitelju na šoli kralja Aleksandra.

Na sejah 17. in 18. marca smo izdelali poslovnik tako za vse sekcije kakor tudi za centralno Udruženje. Med letom smo rešili mnogo organizacijskih kakor tudi ostalih stanovskih vprašanj. Podvzeli smo nebroj intervencij, ventilirali smo vprašanje naše stanarine — ker je zadeva itak že znana, je ne bom razpredel podrobneje. Lahko trdim, da je centrala storila vse, kolikor je bilo v današnjih prilikah mogoče.

Izjava za dnevnik.

Po završetku skupščine sem zaprosil tov. Rašiča za izjavo za dnevne liste s posebnim ozirom na izven ljubljanske: zagrebske in beograjske liste. Izjava se glasi: Druga banovinska učiteljska skupščina v Ljubljani je iste skupščine vrednih školskih radnikov, koji su mnogo uradili u svojoj organizaciji i čiji uspehi zaslužuju pažnju i priznanje. Sa svojim gospodarskim tekovinama ova učiteljska sekcija stoji na prvom mestu u državi u odnosu prema ostalim učiteljskim sekcijama. Disciplinovanost članstva je za ugled. Njihova ljubav prema celini naroda, njihov rad na učvršćivanju Jugoslovenske misli i njihova utakmica u radu na svekolikom uzdizanju naroda u ovom delu države služe na čast celom našem redu. Smišljen i drugarski rad na skupštini prikazuju ovu u najlepšem izgledu i kako to treba da bude na skupštini vaspitača naše najmlađe omladine. — nč —

—g Penzionat Učiteljskega doma v Mariboru. Kuratorij za upravljanje penzionata Učiteljskega doma je prav marljivo na delu, da izvrši vse priprave za otvoritev penzionata do 1. septembra. Zakaj ni malenkost smotreno opremiti zavod za 35 dijakov zlasti v sedanjem gospodarsko tako težkem času. Kljub temu je uverjen, da vse priprave izvrši pravočasno. Zaradi obilice dela zlasti v začetku in velike odgovornosti je načelstvo pritegnilo k sodelovanju poleg že na obnem zboru določenih Mešičkove, Dojčinoviča, Cvetka Ivana in Lovšeta še Lukmana, Križ-Tomažičeva, Vomerja in Purkharta. — Prva seja kuratorija se je vršila dne 18. julija pod predsedstvom tov. Hrena. Na tej seji je bila izvoljena za predsednico tovarišica Mešičkova, zapisnikarjem pa Cvetko Ivan. Potem pa je kuratorij temeljito razpravljal o vseh vprašanjih, ki se tičejo uredbe penzionata in raznih nabavk bodisi glede opreme, kakor tudi življenjskih potrebščin. V vseh vprašanjih se je doseglo popolno soglasje. Saj je vse v odlični želji, napraviti penzionat za udomen in prijeten dom, v katerem bodo učiteljski otroci bolje preskrbljeni kakor kjerkoli drugod in se bo polagala važnost tudi na njihovo smotreno vzgojo v kar največji meri. — Po razdelitvi dela se je sklenilo, da se vrše redne seje kuratorija vsak prvi torek v mesecu ob 17. uri v domu.

—g Učiteljska gospodarska poslovalnica v Mariboru in Ljubljani. Franciškanska ulica št. 6/I vabi vse krajevne šolske odbore, šolska upravitelstva, tovariše in tovarišice, da že sedaj naročajo za prihodnje šolsko leto vse šolske potrebščine, tiskovine in učila, da proti koncu počitnic ne bo prevelikega navala, ki povzroča zastoj pošiljatev. — Zavednost pa seveda zahteva, da grede vsa naročila potom U. G. P. in tako v korist naših domov.

—g Samopomoč za otroke učiteljev v Ljubljani. Te dni boste prejeli pristopnice za zadrugo Samopomoč učiteljskih otrok v Ljubljani r. z. z o. z. Te pristopnice blagovolite družinski očetje podpisati in vrniti na naslov: Lavrič Pavel, Ljubljana, Dunajska cesta 17.

Katere zvezke

bomo uvedli v šolskem letu 1932/33 v naše šole?

Za šolske naloge

zvezke Državne tiskarne po predpisu ministrstva prosvete, ki jih lahko vsakdo dobi v Učiteljski knjigarni v Ljubljani in podružnici Učiteljske knjigarne v Mariboru.

Za domače naloge in vaje

zvezke Učiteljske tiskarne, ki se prodajajo v korist naših Učiteljskih domov.

UČITELJSKA TISKARNA

reg. zadruga z omeje. zavezo

v Ljubljani

Mladinska Matica.

—mm Iz uprave. Dobili smo mnogo reklamacij za knjige tudi od šol, ki niso plačale devetega obroka za publikacije Matic. Pravico do knjig imajo samo tisti naročniki »Našega roda«, ki so plačali vseh osem števk in so dodali še 2:50 Din (deveti obrok) za knjige. Ker se je dvignilo zadnje dni število naročnikov na list in knjige nepričakovano visoko, ne moremo — žal — ustreči več zadnjim naročnikom, ker so knjige pošle. Kdor knjig ne more več dobiti, dobi seveda denar nazaj. — Šole, ki so si rezervirale v začetku šolskega leta vezane izvode »Našega roda« in publikacij, jih seveda dobijo, čeprav zaradi nagromadenega dela v knjigovodstvu z večjo ali manjšo zamudo.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Poročila:

—SESTDESETLETNICA UČITELJSKEGA DRUŠTVA JUU ZA SODNI SREZ SLOV. BISTRICA. V soboto, 11. junija, je bilo zbrano polnoštevilno učiteljsko Slov. Bistricice in okolice, da proslavi 60-letnico obstoja. Naše slavje so počastili tovariši in tovarišice društev Maribor mesto in Maribor desni breg tako, da se je že v zgodnjih jutranjih urah zbralo preko 120 učiteljev in učiteljic. Meščani so počastili goste s tem, da so razobesili zastave in tako vidno pokazali razumevanje za pomembno slavnost naših požrtvovalnih kulturnih delavcev. Društva so najprej absolvirala svoje stanovske interne

zadeve in so zborovala ločeno in sicer domačini pod vodstvom šol. uprav. Tajnika pa deš. osnov. šoli, Maribor mesto pod predsedstvom tov. Hočvarja na dekl. osnovni šoli in Maribor desni breg pod predsedstvom tov. Petroviča v hotelu Beograd. Nato se je razvila proslava po točno določenem sporedu. Deputacija učiteljskega sveta je poklonila na mestnem pokopališču umrlim tovarišem, ob 10. uri pa je bila sv. maša v farni cerkvi. Ob 11. uri so zborovali in gostje napolnili okrašen dvorano Okrajne hranilnice, kjer je domači orkester pod vodstvom tov. Živka uvodoma zaigral uverturo, nato pa je predsednik Miloš Tajnik otvoril slavnostno zborovanje, poudarjajoč v svojem nagovoru pomembnost 60-letnega organiziranega delovanja za stanovske pravice učiteljskega, kulturni napredek mladine ter za zmago narodnostnih načel v slovenjebistriškem sodnem okraju. Predvsem je pozdravil navzoče zastopnike oblasti, uradov in raznih korporacij, ki so poslale svoje odposlance, da počastijo jubilej naših šolnikov. Zborovanje so nato pozdravili in izrekli društvu čestitke: župan dr. Jagodič v imenu mesta, nadzornik g. Koropec v imenu sreskega načelnika, g. dr. Pučnik v imenu Sokolstva, mestni župnik g. Šoline v imenu duhovščine in katehetov, g. Mondini za rezervne oficirje in banovinski svetovalec g. Gornjak v imenu našega kmečkega ljudstva. Po vmesnih orkestralnih točkah je izpregovoril slavnostni govornik, nadzornik Ljudevit Černej. V svojih izjavanjih je izčrpno zajel delo slovenjebistriškega učiteljskega društva od početka izza leta 1872. do danes. Očrtal je predvsem borbo narodno zavedne manjšine v prvotni organizaciji, ki se je že po 20-letnem društvenem obstoju tako ojačila, da je dosegla pristop k slovenski učiteljski zvezi in tri leta kasneje izvolila slovenski odbor z zavednim

narodnjakom, čresnjevim nadučiteljem Gregorjem Poljanecem na čelu. Ljudska izobrazba se je na ta način dvignila, narodna in politična zavest se je vzbudila in je prestala najtežjo krizo med svetovno vojno ter rodila veličasten pokret za majniško deklaracijo in Jugoslavijo po zaslugah složne vzajemnosti naših učiteljev in duhovščine. — Kakor rdeča nit se vleče vprašanje za izboljšanje gmotnega položaja skozi vsa leta društvenega obstoja. Boj učiteljskega za obstanek tudi danes še ni dobojevan in ne bo nikoli — ne pri nas ne drugod. Pač pa je brezprimeren idealizem pripomogel premostiti neštevilne ovire tako, da je učiteljsko doseglo v svobodni domovini vsaj dostojni položaj drž. uslužbencev, dočim je bilo v Avstriji vkovano v ozke meje posameznih dežel. Njihova stanovska organizacija si je tekom let izkrcila pota k najsigurnejši samopomoči preko nemškega »Lehrerbund« in »Zveze Jugoslovenskega učiteljskega« do vplivne vsedrjavne korporacije U. J. U., pri kateri krepko sodeluje naše društvo za stanovske pravice in ugled svojega stanu.

Velik del društvenega udejstvovanja je zavzelo uspešno stremenje za samoizobrazbo in napredek šolstva. V tem oziru je naše društvo uvrstiti vzporedno z največjimi društvi na teritoriju bivše Štajerske. Tekom 60 let je oskrbelo nešteto strokovnih predavanj in zbralo odlično strokovno knjižnico. Izmed predavateljev naj bodo omenjeni ti-le: ravnatelj Schreiner, dr. Bezjak, Luka Lavtar, Ivan Koprivnik, dr. Pivko, I. Prekoriek, prof. Dolar, Spindler, dr. Skoberne, pesnik Albrecht, dr. Reisman in drugi. — Za samoizobrazbo in širjenje ljudske prosvete si je društvo osnovalo troje krožkov. Posebne hvale vredno je dejstvo, da so se vršila redna društvena zborovanja ne le v Slov. Bistrici, temveč izmenoma po vseh krajih slovenjebistriškega območja. S tem si je učiteljsko utrdilo ugled in pridobilo mnogo prijateljev med kmečkim ljudstvom.

Društvo so vodili od ustanovitve do danes naslednji predsedniki: Windisch 20, Tribnik 3, Poljanec 8, Sabati 14, Kokl 4, Rajner 3, Karbaš 3, Planer 1, in končno sedanji predsednik M. Tajnik 4 leta. Vsem tem je slavnostni govornik izrekel zaslužno priznanje in zahvalo. Svoj temeljiti govor je zaključil z besedami: »Organizacija naj živi, živi naj pravo, iskreno in odkrito tovarištvo!« Po prečitani številnih brzojavk je bilo slavnostno zborovanje ob 13. uri zaključeno, na kar so udeleženci na istem mestu skupno obedovali. Popoldan se je ob sviranju orkestra razvila animirana zabava, ki je trajala do odhoda večernih vlakov. — Joža Stopar, t. č. tajnik.

PRVA PROSVETNA KONFERENCA V ŠKOFJI LOKI.

Prisrčno slovo učiteljskega od dolgoletnega nadzornika tov. Vilibalda Rusa. — Učiteljsko delovanje je bilo vsestransko uspešno.

Tik pred zaključkom šolskega leta se je sestalo učiteljsko škofjeloškega nadzorovalnega okoliša k prvi prosvetni konferenci, ki se je vršila v mali dvorani Sokolskega doma v Škofji Loki. Konferenca je bila iz dveh ozirnov zelo zanimiva: polnoštevilno zbrano učiteljsko je dalo duška svoji priljubljenosti do poslavljajočega se dolgoletnega nadzornika in poznanega kulturnega pionirja tov. Vilibalda Rusa; obsežno in s točnimi številkami podkrepljeno poročilo nadzornika tov. Vinka Zahrastnika pa je nudilo lep vpogled v razmah šolstva in učiteljskega delovanja v okraju, ki je bilo kljub raznim oviram prav uspešno in razveseljivo.

Nagovoru sreskega poglavarja g. Franja Levičnika so sledile pozdravne besede tov. Rusa, ki je posebej podčrtal, da ohrani učiteljsko škofjeloškega okraja v prijetnem spominu. Posli šolskega nadzornika so čestokrat kočljivi in težki, toda ljubezen, zaupanje in medsebojno pravo tovarišev so mu bili pomočniki, ki so ostrinam odbijali ost in uravnovesili neprijetnosti v duhu obojestranske uvidenosti. Šolsko delovanje mu je bilo prvo merilo ocenjevanja slehernega tovariša in tovarišice. Topli in iskreni nagovor so sprejeli navzoči z vsem razumevanjem in je bil tov. Rus deležen viharnih ovacij.

Iz poročila šolskega nadzornika o stanju šolstva posnemamo le najvažnejše podatke. V okraju je 28 šol z 62 razredoma, 6 vzporednicami in 4 oddelki za oddaljene učence. Med temi je 11 enorazrednic, 9 dvorazrednic, 1 trirazrednica in po dve štiri, pet in šestrazrednici. Pouk na Zabrdju je bil po zakonu o narodnih šolah ukinjen. Učeniš zob manjka 18 in je ta pojav za zdravje mladine zelo kvaren, ker se je moral vršiti pouk ponekod v istih učilnicah od jutra do večera. Izmed stavb jih je le 15 v dobrem stanju, ostalih 13 pa v slabem. Nova šolska poslopja se bodo gradila v Lučinah, Retečah, Sovodnjem in Zeleznikih, dočim je novo, moderno urejeno poslopje deške šole v Škofji Loki že pod streho. Šoli v Bukvici in v Javorjah se bosta razširili, v Leskovicah pa bodo morali poiskati krajevni činitelji pripravnejši prostor za šolo. Lastna poslopja imajo 19 šol, ostalih 9 ima najete prostore v zasebnih hišah. Nič razveseljiva ugotovitve ni, da niti ena šola (razen deške in uršulinske v Škofji Loki) nima telovadnice, ne delavnice za deška ročna dela in še manj kopalnice. Na šolah je samo 19 učiteljskih stanovanj, 1 zbornica in 16 kabinetov. Tudi slika glede vrtov ni kaj prida. Dovolj veliki vrtovi so 4, premajhnih je 14, brez vrtov pa je 10 šol. Sadovnjakov je 12, vzgledno urejena drevesnica pa le ena na Gabrku pri tov. Janžu Grumu v Poljanski dolini. Učiteljske knjižnice imajo 6108 knjig, šolske 6592 in narodne 8068. Mladina je prečitala 12.634 knjig.

Učiteljev je v okraju 75 in sicer: 27 učiteljev, 35 učiteljic, 3 duhovniki-dnevničarji in 10 redovnic-uršulink. Na učitelja odpade 47 otrok.

Javno delovanje učiteljstva je bilo jako povoljno, težje v oddaljenih gorskih naseljih in v krajih, kjer se delo prosvetnih pionirjev ni hotelo prav doumeti in so se stavile stremeljenju učiteljstva razne zapreke. Kljub temu je šlo na oder 30 iger, predavanj je bilo 92, roditeljskih večerov 13, šolske razstave 4, gospodarsko nadaljevalna tečaja 2 in kmetijsko nadaljevalni tečaj 1. Razen tega je bila cela vrsta predavanj na domačih učiteljskih konferencah.

Število otrok je v okraju 3327 in se je število učencev zvišalo od lani za 276 šolarjev. Kljub boleznim in oddaljenosti otrok od šole so učni uspehi prav lepi, naravnost razveseljivi. S pozitivnim uspehom je končalo šolsko leto 83 odstotkov vseh otrok in je med njimi 445 odličnjakov.

Na šolah se je pridno varčevalo, Podmladek rdečega križa je deloval malone povsod, s posebno vnamo so se organizirali abstinenti, ki jih je 2715. S toplo zahvalo vsem tovarišem in tovarišicam, ki so k prosvetnemu napredku loškega okraja v vseh smereh tekmo leta mnogo doprinesli, je zaključil prosvetni referent svoje poročilo.

Učiteljstvo iz Škofje Loke je nato referiralo. Tov. Rudolf Horvat in Laly Wrischerjeva sta govorila o dolžnostih narodnega učitelja, tov. Vojteh Debeljak je zbral načela delovne šole, za zaključek pa je objasnili tov. Horvat škodljivost alkohola za mladino in navajal pota, ki naj jih ubere učiteljstvo pri abstinenčni propagandi.

Po rešitvi kopice interno šolskih zadev, izvolitvi odbora za povzdigo šolskega vrtnarstva in določitvi članov stalnega odbora se je zahvalil tov. Horvat v imenu učiteljstva nadzorniku Rusu za očetovsko razumevanje in bratsko roko, ki jo je prožil tov. referent svojim podrejenim. Iznova je moral spregovoriti simpatični šolnik, nazdravni klici vse vprek, burno aklimiranje je sprejelo njegove čuteče poslovilne besede.

S petjem državne himne je bila prva prosvetna konferenca zaključena. Učiteljstvo si je ogledalo nato skrbno pripravljeno razstavo na deški šoli, drugi tovariši pa so pohiteli v novo in še neotvorjeno šolsko zgradbo, ki je med najimpozantnejšimi na Gorenjskem. Novi salon pri Rottenbücherju je iznova združil vse učiteljstvo pri skupnem obedu. — Zal je le prehitro prišel čas ločitve. Autobusi so odpeljali večino učiteljstva v doline, da tam, sredi planinskega sveta nadaljujejo s svojim odgovornim in težavnim delom.

V. D.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V SMARJU PRI JELŠAH je zborovalo dne 20. junija 1932 ob 10. uri v Kog. Slatini. Navzočin je bilo 72 tovarišev od 103, t. j. 90 %. Pred zborovanjem se je vršil sreski učiteljski zbor za sodna okraja Smarje in Kogatec. Sreski sotski referent g. Fink Tone pozove navzoče, da se v znak udanosti vladarju dvignejo in zaključijo kralju Aleksandru I. trikrat »Zivijo«. Zborovalci so zapei državno himno. Sledilo je poročilo sreskega šolskega referenta o stanju šolstva v srezu ter metodična navodila za pouk posameznih predmetov in praktični migljaji glede šolske administracije. Gospodična Kukovčeva je podala referat o važnih smernicah delovnega pouka. Predavateljica je pokazala trnjevo pot uvedbe delovnega pouka v podeželskih hribovskih šolah ter dokazala, da so tudi tukaj mogoči pozitivni uspehi. O okrajni učiteljski knjižnici v Smarju je podal poročilo g. Smeh, o omi v Kogatu pa g. Steranciosa. Obe poročili sta se odobrili. Po končanem sreskem učiteljskem zboru se je vršilo zborovanje sreskega društva JUU.

1. Predsednik tov. Verk otvori zborovanje in pozdravi navzoče članstvo.

2. Prečitajo se došli dopisi.

3. Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri.

4. Skupščine se udeležita tov. Verk in Stefanciosa. Predlogi za glavno skupščino:

a) Ukinitve draginjskih razredov.

b) Reducirajo naj se v prvi vrsti one poročene učiteljice, ki niso poročene z drž. uradniki, da pridejo na njih mesto novinci.

Tov. Ahtikova predlaga, naj se naprosi bansko upravo oziroma ministrstvo prosvete, da ostane g. Fink Tone vršilec dolžnosti in sreski šolski preglednik v Smarju pri Jelšah definitivno na tem položaju, ker je učiteljstvo spoznalo v njem izbornega šolnika ter odkritega tovariša in svetovalca, kateremu popolnoma zaupa.

Vse učiteljstvo iskreno želi končno ureditev nadzorniškega vprašanja v našem srezu, ker je dosedanja pogosta izmenjava nadzornikov zelo kvarno vplivala na razvoj šolstva in medsebojnih odnosov učiteljstva. — Predlog se soglasno sprejme z burnim odobravanjem. Datum in dnevi red prihodnjega zborovanja, ki bo obenem občni zbor, se objavi v »Učiteljskem tovarišu«.

Tajnik: Rataj Oskar. Preds. Verk Miloš.

Knjigarna
Učiteljske tiskarne v Ljubljani

POZOR!

Učiteljstvu
mariborskega
okrožja!

je otvorila v začetku julija

v Mariboru

v Gornji Gosposki ulici št. 44

svojo podružnico

Pozivamo učiteljstvo, da prečita zadevno okrožnico, ki so jo te dni prejele vse šole mariborskega okrožja

Novosti na knjižnem trgu.

—k Naš Alpinizem. Turistovski klub »Skala« je založil novo alpinistično delo pod naslovom: »Naš alpinizem«. Sodelovali in izvršili so ga izključno njegovi člani. K temu delu, ki je glavne delavce zaposlevalo tri leta, jih je napolnilo dejstvo, da Slovenci še nimamo podobne knjige. — Delo nosi na čelu ideološki članek o alpinizmu, osebni nazor enega naših alpinistov. Po štiridesetih straneh sledi izčrpen pregled celotnega slovenskega alpinizma od prvih začetkov pri Valentin Staniču do današnjega razmaha. — Viri za delo so bili naša in nemška literatura o naših Alpah, predvsem pa lastne ture, opazovanja in izkušnje Skalašev. — Strani 310, cena Din 65.—. Knjiga se lahko dobi v vseh knjigarnah, ali pa direktno v klubskem lokalu Turistovskega kluba »Skala«, knjižnica, Ljubljana, palača »Grafike«, Masarykova cesta 14/II., levo. Po pošti poslana knjiga stane Din 3.— več, kdor želi priporočeno, pa Din 5.— več. — Knjižnica Turistovskega kluba »Skala« posluje vsak dan od 14. do 16. ure popoldne.

Specialna delavnica za popravila in uglajevanje

klavirjev

BAJDE JOSIP

Ljubljana, Gosposvetska cesta 12

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ne samo kot darilo,

temveč v vsakdanji rabi potrebujete; očala, barometre, toplomere, daljnogledje, mikroskope, foto-aparate itd., katere kupite najugodnejše pri strokovnjaku

FR. P. ZAJEC, izprašan optik in urar
LJUBLJANA, Stari trg 9

Velika zaloga raznih ur in zlatnine. Ceniki brezplačno.

Vse muzikalije se dobe v knjigarni Učiteljske tiskarne. Prospekte raznih edicij pošilja na zahtevo brezplačno.

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

Je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. — Ilustr. knjige v enobarvnem in večbarvnem tisku. Brošure in knjige v malih in največjih nakladah. — Časopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

LASTNA TVORNICA ŠOLSKIH ZVEZKOV

Šolski zvezki za osnovne, mešč. in srednje šole. Risanke, dnevnikl in beležnice.

Vse tiskovine za društva in šole (lepake, letake, izpričevala itd.) dajte v tisk Učiteljski tiskarni!

UČITELJSKA KNJIGARNA

Ima v zalogi »Galerijo naših mož«: 1. Trubar, 2. Vodnik, 3. Slomšek, 4. Prešeren, 5. Levstik, 6. Stritar, 7. Jurčič, 8. Gregorčič, 9. Aškerc, 10. Tavčar, 11. Levec, 12. Erjavec, 13. Jenko, 14. Cankar, 15. Gangl, 16. Parma, 17. Kersnik, 18. Maister, 19. Župančič, 20. Strossmayer. Slika 10 Din.

RESTAVRACIJA NOVI SVET

LJUBLJANA
GOSPOSVETSKA CESTA 14

Priznana dobra kuhinja, posebna soba za sestanke; sprejema naročila za skupne obede po zmernih cenah. Postrežba točna in solidna.

VELETRGOVINA F. König

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 10.
Telefon 2478.

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal in šip. Kompletne opreme za restavracije, hotele, gostilne, kavarne in bare ter za splošno gospodinjstvo.

Luksuzni predmeti.

Pelikan

Zaloga barv, tušev in radirk

POVSOD NA ZALOGI
TISKOVINE NA ZAHTEVO

GÜNTHER WAGNER, WIEN X/1.

GALERIJA NAŠIH MOŽ

JE V ZALOGI
KNJIGARNE UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

1. Trubar	6. Stritar	11. Levec	16. Parma
2. Vodnik	7. Jurčič	12. Erjavec	17. Župančič
3. Slomšek	8. Gregorčič	13. Jenko	18. Kersnik
4. Prešeren	9. Aškerc	14. Cankar	19. Maister
5. Levstik	10. Tavčar	15. Gangl	20. Finžgar
			21. Strossmayer

61,5 × 47,5 cm. Slike à Din 10.—
Okrasite z njimi šolske prostore!

Gostilna Ražem

Ljubljana
na Žabjaku št. 3

Točijo se pristna štajerska, dolenska in dalmatinska vina. — Primorska kuhinja. Vsak četrtek, petek in nedeljo sveže morske ribe

FINKOVE ZBIRKE NAREDB IN ODREDB

za osnovne in mešč. šole ter učiteljišča v Drav. banovini

I. zvezek (od prevrata do konca leta 1920.) broš. Din 5.—.
II. zvezek (za l. 1921.) broš. Din 7.—.
III. zvezek (za l. 1922.) broš. Din 9.—.
IV. zvezek (od 1. januarja 1923. do 30. junija 1924.) broš. Din 14.—.
V. zvezek (od 1. julija 1924. do 31. decembra 1925.) broš. Din 32.—.
VI. zvezek (za l. 1926.) broš. Din 24.—.
VII. zvezek (za l. 1927.) broš. Din 25.—.
VIII. zvezek (za l. 1928.) broš. Din 25.—.
IX. zvezek (za l. 1929.) broš. Din 25.—.

Naročila sprejema
KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

Prav tam se dobi: C. Cavaleri: Propisi o činovnicima i ostalim državnim službenicima gradjanskog reda. Broš. Din 120.—.

LEGAT LJUBLJANA

MIKLOŠICEVA CESTA 28

SPECERIJA DELIKATESE
Zajutrkovalnica
Kava dnevno sveža iz lastne moderne prazarne

UGODNOST!

Damske galoše Din 70
Moške galoše Din 75
Damski snežni čevlji Din 100
Moški snežni čevlji Din 110

ANTON KRISPER, LJUBLJANA
MESTNI TRG 26 ♦ STRITARJEVA ULICA 3

Pri naročilih potom Učit. gosp. poslovalnice upoštevajte knjigarno Učiteljske tiskarne!